

Materiał pomocniczy nr 3.

Zasypywanie dziury w ziemi, czyli kto dopłaca do niewydajnych kopalń

Kopalnie węgla w Polsce są nierentowne, a ponieważ większość z nich to spółki Skarbu Państwa - koszty ich utrzymywania ponoszą wszyscy podatnicy. Utrzymywanie niewydajnych kopalń przez państwo przypomina zasypywanie kolejnych dziur w systemie – funkcjonuje na krótką metę, ale zaraz po zasypaniu pojawiają się kolejne dziury.

Jak pokazuje praktyka, odcięcie publicznej pomocy dla kopalń wcale nie musi oznaczać ich zamknięcia i zwalniania pracowników. Dobrym rozwiązaniem jest przekształcenie nierentownych spółek w spółki prywatne. Jak pokazują przykłady Jastrzębskiej Spółki Węglowej i Bogdanki, prywatyzacja sprawiła, że firmy te rokrocznie zwiększają swoją efektywność i przychody (o około 10 pkt. proc. szybciej niż państwowe spółki - Kompania Węglowa i Katowicki Holding Węglowy¹).

Państwowe spółki osiągają znacznie niższą rentowność (poziom rentowności osiągał średnio 12,4% w ciągu ostatnich sześciu lat w prywatnych spółkach w porównaniu do 1,36% w spółkach Skarbu Państwa) i niższy poziom wydobywania węgla na jednego pracownika (na terenach o podobnym dostępie do złóż).

Rządzący niechętnie jednak przystępują do restrukturyzacji i racjonalizacji zatrudnienia, obawiając się strajków i manifestacji związkowców². Prywatyzacja dwóch największych spółek węglowych – Kompanii Węglowej i Katowickiego Holdingu Węglowego przekładana jest z roku na rok, a jako lek na problemy polskiego górnictwa proponuje się łączenie nierentownych kopalń z dobrze prosperującymi, by uniknąć bankructw nierentownych spółek oraz dopłaty z budżetu państwa³. Koszty utrzymywania nierentownych kopalń ponoszą zatem wszyscy podatnicy.

---

¹ Skonsolidowany raport roczny GK JSW S.A. za rok 2012 i 2013, Skonsolidowany raport GK LW Bogdanka za rok 2012 i 2013, <http://wynagrodzenia.pl/prezentacje/dialog.pdf>, Dane o wydobywaniu za 2005 z raportu KW S.A. „Dialog społeczny -negocjacje wynagrodzeń w Kompanii Węglowej S.A”

² <http://www.polskieradio.pl/42/3167/Artykul/1117440,Szczyt-weglowy-w-Katowicach-Premier-przyjeta-rozwiazania-ratujace-gornictwo>

³ Krzysztof Rutkiewicz, Pomoc publiczna na restrukturyzację węgla kamiennego w świetle polityki konkurencji w UE w latach 2002 – 2010, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu

³ http://orka.sejm.gov.pl/proc2.nsf/ustawy/2465_u.htm

Sytuację dobrze zobrazowała w latach '80 Margaret Thatcher, w czasie gdy Wielka Brytania borykała się z podobnymi problemami do obecnych w Polsce:

**W CIĄGU OSTATNICH 10 LAT POLSKI PODATNIK
DOŁOŻYŁ DO POLSKIEGO GÓRNICTWA
200 MLD PLN.**

Margaret Thatcher
1984 r.

Donald Tusk
2014 r.

Źródło: Warsaw Enterprise Institute

Więcej informacji obrazujących sytuację w polskim górnictwie:

<http://biznes.gazetaprawna.pl/artykuly/715999,absurd-w-kompanii-weglowej-sprzedaje-wegiel-ponizej-kosztow-wydobycia.html>

<http://biznes.gazetaprawna.pl/artykuly/715999,absurd-w-kompanii-weglowej-sprzedaje-wegiel-ponizej-kosztow-wydobycia.html>

<http://biznes.gazetaprawna.pl/artykuly/715678,beda-fuzje-slaskich-koncernow-weglowych.html>

http://biznes.gazetaprawna.pl/artykuly/707735,prezes_jsw_los_kopaln_jest_w_rekach_zwiazkowco_w_a_nie_panstwa.html

<http://www.parkiet.com/artykul/358099.html?print=tak>

<http://serwisy.gazeta.pl/wyborcza/1,34513,1513885.html>

---

³ http://www.oecd.org/site/tadffss/POLAND_PL.pdf